

GAZETA

FRANSSILVANIEI.

Gazeta este pe doi sri, adica: Mercuru si Sambata.
Foi'a udata pe septemana, adica: Mercuriu. Pretiu-
oru este pe unu anu 10 f. m. c.; pe diuinate
anu 5 f. in taintru Monarchiei.

Pentru tieri straine 7 f. pe unu sem. pe si anulu
intregu 14 f. m. c. Se prenumera la tote poste
imperatosei, cum si la toti eunosculii nostri DD. corr-
espondiati. Pentru serie „pelita“ se ceru 4 cr. m.

Insciintiare de Prenumeratiune

I a

Gazeta Transsilvaniei

si Foi'a

pentru Minte, Inima si Literatura

pe anulu viitoriu 1854

totu cu modalitatea de pana acum,

ad. pretiulu prenumeratiunei in leuintrulu monarchiei nostre pe anulu
intregu de 1 esemplariu 10 f. m. c.

Pentru tierile dinafara de esemplaru pe anu 14 f. (42 sfanti)

Pentru Brasiovu pe anu 8 f. m. c. —

Pe creditu nu se va mai trimite, decatu numai la cei pentru carii
voru sta bunu onor. nostrii DDni corespondenti.

Dela 10 esemplare culesse vine unulu gratis.

Scrisori nefrancate cu pretiulu prenumeratiunei nu se voru mai
primi. —

Se mai aduce a minte si Domniloru carii remasera in restantia
cu pretiulu prenumeratiunei inca din semestrele trecute, ca se nu-si
uite de detoria. —

Redactiunea „Gazetei Transsilvaniei“ ca un'a ce nu venéza alte
interese decatu cele ale O. Publicu cetitoriu si cele sante ale natiu-
nei, patriei si Dinastiei, se contenesce si astadata dela promisiuni es-
santate si in santian'a cugetului mai invita la sustinerea acestui diu-
nalulu nationalu ce si pe viitoriu vrea a multiumi asteptarile on.
publicu cititoriu. „Gazeta“ va impartasi cu tota initialia si ordinatiu-
nile mai inalte trimise, si si extracte din Foi'a legiloru tierane.

Pentru poporulu romanu agricultorulu si economu de
tota plasa, spre ai pute pregati o cale la imbunarea starei sale ma-
teriale printro industria mai rationara, se oblega Redactiunea a con-
santi jumatare venitululu neto anulu de pe „Gazeta“ in favorea unei
scoli de agricultura si economia rurala. (Economia
campului). Socotela se va impartasi onoratiloru abonati si doritori de
estu institutu in finea anulu cu tota acurateti'a.

Pelunga atatea castiguri, ce ni le prepara diurnalulu acesta, ne
sfimu a mai provoca si pe intielegintia, ca sa se mai rezolveze
odata a conlucra cu noi pentru binele poporulu romanu
cu indemnulu si cu impartasirile sale.

In urma ne adresamu catra tote incl. c. r. Comisariate, DDni
Protopopi si Preoti, Notari si Dascalii, ca se binevoiesca a lua parte
la realisarea acestei dorintie, ce o dedicamu memoriei introna-
rei inaltiatulu nostru Imperatu, si gratiei lui Dumnedieu
pentru liberarea poporulu de obagia prin acesta.

Monarchia austriaca.

Gurgiuu, 24. Decembre. Vine acum anulu, decandu nu scrisa-
ramu unu Iota din partile aceste delaturate. Atunci diferintiele ur-
bariari ne rupsera tacerea; — totu acelé ne casiuna si pana adi
multa durere de capu. — Poporulu e in mare asteptare, casasi vedea
o data descurecate pe vecie repórtele desrobirei séu desgreunarei pa-
mentulu; elu tremura de frica, ca cu catu seva mai amana definitiv'a
descurecare si aplanare a repórtelelor acestora, cu atata li se va face
mai neposivera desdaunarea. Ba unii pórtá frica si de aceea, ca se
mai afla niscari boerasi ruginiti, carii ii amenintia adese: „ca le voru essi

pe nasu o data restantiele de robote, care le passéza astadi in ur-
marea inalteloru demandari.“ Noi nu lipsimu a indrepta opiniunea si
sperantiele poporulu la esemplele cele vii, care facu pe Imperati'a
nostra gloriósa. Le descoperimu maninele progrese, ce seau facutu
in oieptulu desgreunarei in tierile de coróna: Austria, Boemia, Stiri'a
si acum in Galiti'a, eara mai de aprópe patentele imperatosei din 2
Martiu a. c. pentru regularea referintieloru de legatur'a urburaria, de
drepturile colegate cu dens'a intre domni si intre obagii fosti, si apoiu
desipt'a desgreunare in Tiera unguresca, si Banatu. Inse ei ce ne
respundu? — Daca vomu trebui se platimu si noi pentru desgreu-
nare, dicu ei, pecatu au se depureze ungurenii: atunci noi ca mani
earasi ne vomu afla siliti a face trafice robotari, se damu dile pe
septemana —; ca ce noue pe aici, unde locurile ne sunt mai sterpe
cu multu decatu in Unguria, nu ne va favori starea a plati lesne nici
macara interesele anuali dela sumele acele, pelunga celelalte sarcini
publice care deve se le purtamu: si asia, daca nu se va lua respectu
intru defigerea cheiei desdammarii urbariare si la calitatea cea sterpa
a locurilor, si la departarea nóstra de cetatile cele comerciante, prin
care singuru se suie pretiulu productivitatii: nu vomu fi cu multu
mai desrobiti de lucrulu septemanei, ca robote, decatu pe catu furamu
ca obagi, luandu afara arbitrulu tiranicu alu unoru Domni sub epoc'a
robocii. Plugariulu pauperu mai lesne se va resolti a plati cu lucru,
cu palu'a unu interesu de 20—30—40 f. m. c. pe anu, decatu sasi
venda pe totu anul cate o vita, 2, fara de care apoi sa nu-si póta agonisi
panea de tote dilele. — Alta ar fi, dicu ei, daca depurarea sumei aceia
s'ar' impartii in rate anuali mai mici, fara ca sa fia cineva datoriu
a plati si interesulu anuaru dupa capitalulu desdammarei pana candu
se va plati totu. Ce e dreptu, ca pentru desgreunarea pamentulu
s'ar' poté intreprinde si alte inlesniri, s'ar' poté forma bance satenesci
ori celu pucinu cercuare dupa modelulu banceloru engleze, din care
pelunga interesu de 3 séu celu multu 4 la suta pe rendu s'ar' poté
deodata, ori dupa desiptele rate, desgreuna o multime sesiuni coloni-
cari — Decatu aice vine alta greutate la midilocu; cine va prevede
pe bancele acele de capitaru? — Statulu i ar fi lesne a o face acésta
pentru interesulu seu, si pentru interesulu civiloru sei, pentruca elu
are isvóre destule, ca se póta face si acésta; se 'ntielege de sine
ca poporulu ar' fi indatoratu in folosulu seu a sprijini mesurile luate
in privintia acésta cu ori ce ajutoriu putintiosu. — Citiramu inse
in Ungaria si altu modu de desdammare. VEDIURAMU ca colonii se
invoira a lasa unui proprietariu mare din colonicatur'a sa pe
atata pamentu, pe catu poté multiumi pe proprietariu pentru des-
dammatiunea ce ise cuvenea in bani; inse acestu modu de desdam-
natiune, candu nearu sta la cóste esecutiunea pretiulu desdammarei,
ne ar' poté fi cu stricare, ca amu fi siliti a ne da proprietariulu o
mare parte dintre cele mai bune locuri, si in urma earasi amu remané
fora pamentu, care, de ar fi si o sesiune intréga, acum la 3 si 4 fa-
milii carii toti au facutu totu asemene robote pentru ea, ca cum ar
fi avutu 3 séu 4 sesiuni, Dieu! ca nu ne ajunge prin mani; apoi daca
neamu desgreuna cu pamentu, amu remané earasi toti seraci si statu-
lu aru resari d'aici numai o dauna.

Astea ne punu pe noi mai multu la ganduri decatu tote cate
altele, si toema acum e si timpulu, ca se essimu la lumina cu inven-
tiuni de proiepte prin care, essindu pentru Ardealu regularea referin-
tieloru, ce cu buna seama (n'are locu nici o indoiéla) va essi, se pu-
temu orienta la inlesnirea desgreunarei, ori prin bance, ori prin
Reuniuni, ori prin imprumutu dela statu cerutu pe cautiunea pamen-
tulu, ori, ori si cumu, numai se nu fimu siliti a intra earasi in ju-
gulu celu vechiu, fiindu siliti a ne plati cu palmile, de care ne man-
tui acumu o data Dumnedieu si Imperatulu.

M.

